

Izobraževanja ni nikoli dovolj

Informacijske in komunikacijske tehnologije so učinkovita orodja za izboljšanje kakovosti in lažji dostop do izobraževanja ter usposabljanja. Program vseživljenjskega izobraževanja in potreba po njem sta tako posebej usmerjena v razvijanje inovativnih rešitev IKT, kar je tudi sicer značilno za sodobno informacijsko ekonomijo. Evropska unija je lansko leto razglasila za evropsko leto kreativnosti in inovacij, in sicer z namenom dvigovanja zavesti o njihovem pomenu za osebni, socialni in ekonomski razvoj, pospeševanje in širjenje dobrih praks ter stimuliranje izobraževanja in raziskav. Različne spodbude in projekti so bili združeni pod skupno streho vseživljenjskega izobraževanja. Kje in kako se lahko vključite vi in vaše podjetje? **mag. Stojan Košti**

Današnja poslovna uspešnost podjetij vedno bolj temelji na kakovostno usposobljenih zaposlenih, ki morajo neprestano nadgrajevati svoje znanje in sposobnosti. E-izobraževanje oziroma učenje na daljavo s tega vidika pomeni prelomni premik paradigem na področju učenja, saj omogoča hiter in konstanten dostop do znanja in informacij kadar koli in od kjer koli. Povedano enostavneje: e-izobraževanje prinaša učenje k ljudem. V nasprotju s tradicionalnim izobraževanjem, ki pozna le en način posredovanja znanja in kjer se vse vrti okoli učitelja, e-izobraževanje omogoča interaktivno sodelovanje v izobraževanju, urjenju in osebnotnem razvoju preko različnih poti. Poleg tega omogoča oblikovanje lastnih pogojev. Le-te v vedno večji meri definirajo tisti, ki to možnost uporabljajo. Skoraj odveč je zapisati, da informacijska, zlasti spletna tehnologija pri tem igra ključno vlogo. Interes za e-izobraževanje tudi sicer narašča hkrati z uveljavljanjem pomena vseživljenjskega izobraževanja tako za posameznike kot za podjetja.

Predvsem prednosti

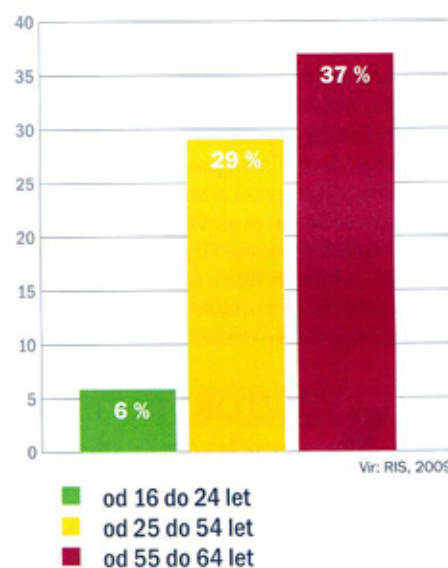
Skrozi e-izobraževanje pridobljeno znanje se v primerjavi s klasičnim učenjem evidentno ohranja dlje, hkrati pa je tak način pridobivanja znanja hitrejši, udobnejši in gospodarnejši. Po podatkih Gartner Group je stopnja ohranjanja pridobljenega znanja dvakrat višja kot pri klasičnem učenju. Družba IBM je na primer po končanem programu e-izobraževanja za menedžerje ugotovila, da so udeleženci predelali skoraj petkrat več gradiva, ne da bi za to porabili več časa.

Kot prvo prednost je treba omeniti skladnost in možnost globalnih izobraževanj. Vsi udeleženci so namreč deležni enake ka-

kovosti in vsebine izobraževanja ter ocenjevanja znanja. Ves program je mogoče kadar koli revidirati in sproti preverjati učne cilje. Med največje prednosti štejemo še neodvisnost od časa in prostora, saj je tako izobraževanje praviloma deluje po principu 24/7, kar pomeni, da je vsebina izobraževanja nenehno dostopna zaposlenim tako v službi kot doma. Prav tako ni potrebno čakati, da se prijavi ustrezno število udeležencev, saj je e-izobraževanje mogoče izvesti takoj. Ta prednost je izrazita pri novozaposlenih, saj so jim na ta način kritične informacije na voljo takoj, ko začnejo delati. Udeleženci se lahko učijo, kadar imajo čas, s tempom, ki jim najbolj odgovarja, ponavljajo posamezne dele in nadaljujejo izobraževanje preko informacij, ki jih najbolj zanimajo in se zdijo pomembne njim, ne predavatelju.

Med dejavnike, ki posredno vplivajo na razvoj in popularnost e-izobraževanja, uvrščamo še povečano kompleksnost delovnega okolja, globalizacijo poslovanja (in potrebnih znanj), potrebo po kontinuiranem, vseživljenjskem izobraževanju ter zlasti potrebo po specializiranih in certificiranih tehnoloških znanjih s področja informacijske tehnologije.

Dejstvo je, da moramo neprestano analizirati pedagoške prakse, da bi sodoben IKT na čim bolj učinkovit in inovativen način uvedli v pedagoške pristope. V razvitih državah več kot polovica delovne populacije pri svojem delu uporablja osebne računalnike, kljub temu pa nadrejeni izobraževanju na področju upravljanja računalnika posvetijo zelo malo pozornosti. Po navadi se tak odnos pokaže v zmanjšani produktivnosti, ki hitro preseže stroške, vložene v izobraževanje zaposlenih. Po podatkih RIS so e-izobraževanja še v največji meri dele-

Starostne skupine, ki so bile deležne izobraževanja

žni zaposleni v starostni skupini od 55 do 64 let (slika 2). To je po svoje logično, saj mlajši večkrat posegajo po samoizobraževanju preko spletnih portalov in prebirajo e-literaturo iz digitalnih knjižnic ter drugih spletnih učnih virov.

EU spodbuja

Evropska unija je razglasila leto 2009 za evropsko leto kreativnosti in inovacij z namenom dvigovanja zavesti o pomenu kreativnosti in inovacij za osebni, socialni in ekonomski razvoj, pospeševanje in širjenje dobrih praks ter stimuliranje izobraževanja in raziskav. Pozornost, ki jo temu programu namenja EU, predstavlja podatek o proračunu, ki znaša okoli 7 milijard EUR od leta 2007 do 2013. Na ta način želi strukturirati in konceptualizirati širok spekter do-

sežkov s tega področja in prizadevanj, ki so bila in še bodo vložena. Na področju visokega izobraževanja velja izpostaviti uveljavljen program Erasmus, ki je namenjen zlasti pospeševanju sodelovanja visokošolskih institucij iz vse Evrope. Kot pospeševalnik modernizacije visokošolskega izobraževanja v Evropi vzpostavlja nekakšen skupen evropski visokošolski prostor, znotraj katerega pospešuje inovacije na področju e-izobraževanja. To pomeni veliko priložnost za dolgoročno sodelovanje razvojno usmerjenih IT-podjetij z izobraževalnimi institucijami in s podjetji.

Projekti, projekti ...

V času recesije je zlasti za podjetja, ki delujejo v panogi IT, atraktivno financiranje EU v okviru sodelovanja v različnih mednarodnih programih. Tisti, ki jih zanima financiranje v okviru vseživljenjskega izobraževanja, naj pogledajo spletne strani na naslovu: ec.europa.eu/llp. Programov je več, vendar pa se je treba za črpanje evropskih sredstev ustrezno pripraviti, organizirati, združiti in povezati. Brez truda ni uspeha. Ob ključni predpostavki, da gre za prijavo prodornih, inovativnih in za širše evropsko okolje zanimivih informacijskih rešitev ter programov. Vendar se izplača, saj podjetje poleg dobrih referenc kot vezni člen med izobraževalnim sistemom in gospodarstvom pridobi ključne konkurenčne prednosti.

Potreba po večji dostopnosti, učinkovitosti in varnosti na področju računalniškega izobraževanja je, med drugim, narekovala vzpostavitev evropskega projekta TRICE (Training, Research and Innovation in Computing Education). Med poglavitne cilje projekta med drugim sodijo vzpostavitev evropske tematske mreže za učenje, raziskave in inovacije v e-izobraževanju, prepoznavanje novih poti podajanja znanj, ki temeljijo na inovativnih izobraževalnih tehnologijah, promocija inovacij preko tesnega sodelovanja s podjetji ter

sodelovanje pri raziskavah v učnem procesu (<http://trice.ecs.ru.acad.bg>). V projekt, ki ga podpira EU s programom FP7, je vključenih 70 partnerjev iz celotne Evrope, med njimi pa je kar 48 univerz. Iz Slovenije žal le dva: Univerza v Novi Gorici ter IT-podjetje Temida, ki že ima izkušnje pri sodelovanju v evropskih okvirnih programih FP5 in FP6. Uporabnost dosežkov projekta bo pomenila dodano vrednost zlasti za študente magistrskih programov s področja računalništva pod okriljem programa Erasmus Mundus.

V katero šolo?

Izbira pravega e-izobraževanja vsekakor ni preprosta, saj zahteva dobro poznavanje tematike, predvsem pa zavedanje priložnosti, ki jih kakovostno e-izobraževanje lahko ponudi. Najprej opredelimo cilj in poskrbimo za jasne smernice. Naša pričakovanja nam omogočijo oceno uspešnosti ob koncu

6 naslovov za željne znanja

Program vseživljenjskega učenja izobraževalnih organizacij je namenjen vsem, ki jih to neposredno ali posredno zanima, npr. podjetja ali izobraževalna središča. Tisti, ki jih zanima prijava za financiranje EU v okviru programa vseživljenjskega učenja, naj redno spremljajo naslednje spletne strani:

➔ ec.europa.eu/llp

Razpisi za zbiranje predlogov so objavljeni na:

➔ ec.europa.eu/education/llp/doc848_en.htm

Upravljanje programa poteka ob pomoči nacionalnih agencij:

➔ ec.europa.eu/education/programmes/llp/national_en.htm

Centralizirane dejavnosti vodi EACEA, izvajalska agencija za izobraževanje:

➔ eacea.ec.europa.eu

Promocija inovacij:

➔ www.elearningeuropa.info

Publikacije, članki in gradiva:

➔ www.elearningpapers.eu

Gonilniki e-izobraževanja

izvedbe. V večjih organizacijah je vredno razmisliti o uvedbi lastne primerne tehnološke platforme, ki mora biti dovolj zmožljiva in hkrati preprosta za urejanje. Alternativa in tudi sicer najbolj razširjeno je spletno e-izobraževanje. Med najatraktivnejše sodijo spletni seminarji (Webinars), tečaji in treninzi, ki so najbolj razširjeni za pridobivanje znanj s področja uporabe informacijskih tehnologij, upravljanja financ ter v zdravstvu. Pri izbiri velja veliko pozornosti nameniti podpori takega izobraževanja, ki se skriva v usposobljenih kadrih (specifična znanja, didaktične in komunikacijske sposobnosti) ter odličnosti e-gradiv (jedrnatost, možnost sprotnega preverjanja znanja, interaktivni elementi).

V svetu računalništva in informatike je potreba po vedno novih znanjih obvezna, zato je e-izobraževanje tu najbolj uporabljeno in razširjeno. Vsi glavni svetovni ponudniki sistemov in produktov ([\[softlearning.com\]\(http://softlearning.com\), <http://ilearning.oracle.com>, \[www.cisco.com/web/learning\]\(http://www.cisco.com/web/learning\) ...\) omogočajo za svoje produkte elektronske oblike izobraževanja, pridobivanja veščin, treningov ter v končni fazi certificiranja pridobljenih znanj, kar je posebej dobrodošlo in praktično nepogrešljivo za strokovnjake IT. Podobno velja za povezana strokovna znanja z drugih področij, ki omogočajo pridobitev strokovnih nazivov, na primer s področja projektnega vođenja \(PMP\), poslovne analitike \(CBAP\) ali varnosti informacijskih sistemov \(CISP\), ki jih izvajajo pristojne mednarodne institucije \(\[www.pmi.org\]\(http://www.pmi.org\), \[www.theiiba.org\]\(http://www.theiiba.org\), \[www.isc.org\]\(http://www.isc.org\)\).](http://www.micro-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Kljub vsemu pa se moramo zavedati, da je središče kakovostnega in varnega virtualnega izobraževalnega okolja vedno človek. Le s sistematičnim pristopom bomo dosegli, da bo to okolje do njega prijazno tako z vidika uporabe kot z ponujenimi priložnostmi, ki jih omogoča e-izobraževanje. ★